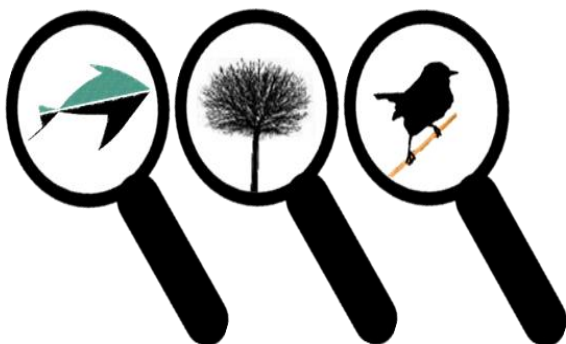

Natuurtoets Wittensteinse Allee 6

OAB Nederland

Verlengde Vaarbekerweg 11
8084 PV 't Harde
Tel 0525-662616
E-mail: info@oabnederland.nl
Kvk : 08065490

Natuurtoets Nieuw te realiseren woningen

Wittensteinse Allee 6 te Oosterwolde

Rapportnummer: OAB2017-1102

In opdracht van: Fam van den Hul
Wittensteinse Allee 6
8097 RL Oosterwolde

Uitgevoerd door: OAB Nederland
Onderzoek en Ecologische begeleiding
Verlengde Vaarbekerweg 11
8084 PV 't Harde
06-13167276

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	4
1.3	Leeswijzer	4
2	Plangebied	5
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	5
2.2	Voorgenomen plannen	7
3	Methode	8
4	Natuurwaarden	9
4.1	Beschermde gebieden	9
4.2	Beschermde soorten	10
4.2.1	Flora	10
4.2.2	Vlinders en libellen	10
4.2.3	Mieren en kevers	11
4.2.4	Vissen	11
4.2.5	Reptielen en amfibieën	11
4.2.6	Vogels	12
4.2.7	Zoogdieren	13
4.2.8	Zorgplicht	14
5	Conclusies	15
6	Bronnenlijst	16
6.1	Literatuur	16
6.2	Internet	16

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens een functieverandering voor locatie Wittensteinse Allee 6 te Oosterwolde te realiseren. Hiervoor is een bestemmingsplanwijziging herziening noodzakelijk.

Een deel van het perceel waar de paardenbak gerealiseerd zal worden is nu bestemming agrarisch, dit is voornemens te wijzigen naar bestemming wonen. Tevens zal de bestaande boerderij gerenoveerd worden en wordt er een bouwkvavel gerealiseerd tussen nr 6 en nr 8.

In verband met de ruimtelijke procedures en daarvoor noodzakelijk onderzoeken dient onderzocht te worden welke natuurwaarden actueel in het gebied aanwezig zijn. Dit om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving gehandeld zal worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang, gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Deze rapportage beschrijft de (mogelijke) aanwezigheid van soorten die zijn opgenomen op de lijsten van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet en Natura 2000-lijsten. Ook wordt bepaald op welke wijze en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden invloed hebben op deze soorten. Op basis daarvan kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden, om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of de voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

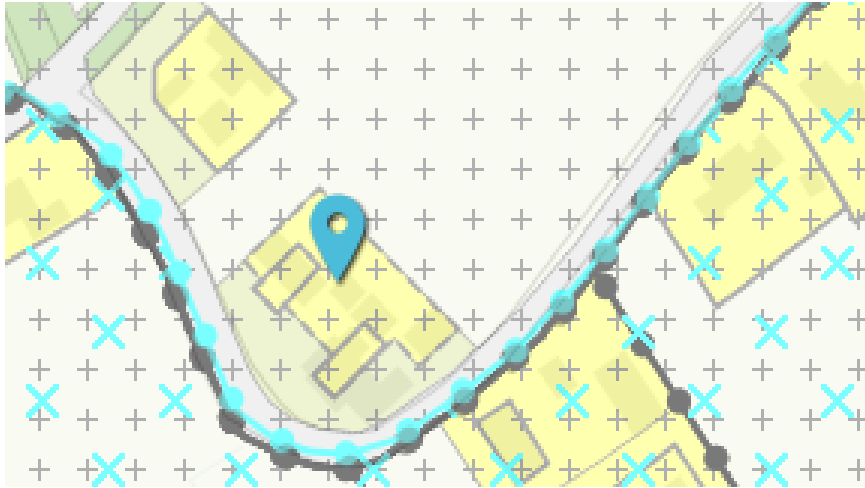
1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte methode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op de aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. Daarnaast wordt ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt aan de Wittensteinse Allee in het buurtschap Trutjeshoek nabij Oosterwolde. In figuur 1 is de ligging van het plangebied te zien. In figuur 2 is de begrenzing van het plangebied weergegeven.

Figuur 1: Ligging plangebied

Figuur 2: De grove begrenzing van het plangebied (rood)

.....
.....
..

Foto 1: Omgeving plangebied

Foto 2: Schuur

2.2 Voorgenomen plannen

Het plangebied ligt aan de Wittensteinse Allee in het buurtschap Trutjeshoek nabij Oosterwolde.

Een deel van het perceel waar de paardenbak gerealiseerd zal worden is nu bestemming agrarisch, dit is voornemens te wijzigen naar bestemming wonen. Tevens zal de bestaande boerderij opgeknapt worden en wordt er een bouwkevel gerealiseerd tussen nr 6 en nr 8.

In figuur 3 is de inrichtingsschets weergegeven.

Op de bouwkevel zal een nieuw te bouwen woning gerealiseerd worden.

Figuur 3: Inrichtingsschets plangebied

3 Methode

Als eerste heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van de websites Waarneming.nl en Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen. Onder andere gegevens over vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders en libellen zijn uit dergelijke atlassen afkomstig.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natuurwet gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de EHS in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Vervolgens heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle in het plangebied aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 16 november 2017 in de middag onder de volgende weersomstandigheden: motregen, grijs en circa 10°C

Foto 3: Woonhuis

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermd gebied

Ecologische Hoofdstructuur

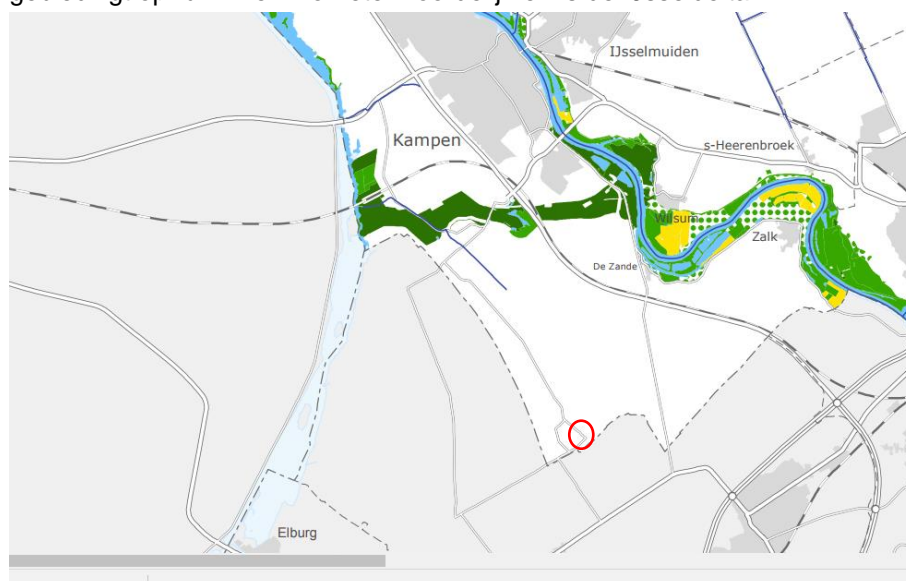
Zoals blijkt uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van EZ en Klimaat maakt het plangebied geen deel uit van EHS-gebied. Dit blijkt ook uit de provinciale uitwerking van de EHS. Het plangebied grenst aan de EHS. Dit gebied is het aangewezen als EHS-verweving. Kort omschreven betekent dit dat bij een bestemmingswijziging altijd natuurverbetering plaats moet vinden. De EHS-verweving waar het plangebied tegenaan ligt valt onder het gebied "Randmeerkust" en ecologische verbindingzone (EVZ) 19. Dit houdt in dat er gestreefd wordt naar o.a. natte schraalgraslanden, kwelafhankelijke vegetatie en weidevogelgebied.

Nationale Landschappen

Het plangebied valt net buiten de begrenzing van het Nationale Landschap Veluwe (5 km) en Nationale Landschap IJsseldelta (4,5 km) . Er zijn geen extra wettelijke voorwaarden voor de Nationale Landschappen. Wel geldt binnen de grenzen van een Nationaal Landschap een extra kwaliteitsbeleid. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn mogelijk, zolang de kernkwaliteiten worden behouden of verstrekt (ja-mits principe). Verder kunnen er nieuwe woningen voor de eigen bevolkingsgroei worden gebouwd ('migratiesaldo 0') en er is ruimte voor lokale en regionale bedrijvigheid. Grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen zijn niet mogelijk omdat deze niet verenigbaar zijn met de kernkwaliteiten. Denk bijvoorbeeld aan een grote vinex-locatie.

Natura 2000-gebied

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van de provincie Overijssel blijkt dat het plangebied niet in de buurt van een Natura 2000gebied, Wetlands of Beschermd- of Staatsnatuurmonumenten ligt. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op ruim vier kilometer noordelijk en is de IJsseldelta.

Figuur 4: Ligging van het plangebied (rode cirkel) t.o.v. Natura 2000 en EHS.

Mogelijke effecten

Herinrichting van het plangebied vindt niet plaats in de EHS. Netto zal er geen extra bebouwing tegen de EHS ontstaan en er zal geen extra druk op het gebied komen. Hierdoor heeft herinrichting van het plangebied geen negatief effect op de EHS.

Conclusie

Herinrichting van het plangebied heeft geen negatief effect op de EHS.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig zijn.

4.2.1 Flora

Het plangebied betreft veelal landbouwgrond. Het veldonderzoek heeft buiten de geschikte periode plaatsgevonden en geeft daarom alleen de verwachtingswaarde op basis van de aangetroffen biotopen. Het ontbreekt in het plangebied aan geschikte biotopen voor bijzondere of beschermde vaatplanten, deze soorten worden daarom niet verwacht.

Conclusie

Op basis van de aanwezige biotopen worden in het plangebied geen beschermde of bijzondere planten verwacht.

4.2.2 Vlinders en libellen

Uit De dagvlinders van Nederland (2006) blijkt dat in de buurt van het plangebied het heideblauwtje (status: kwetsbaar) voorkomt. Het heideblauwtje leeft in zowel droge als natte heidevelden. Deze biotopen ontbreken in (de directe omgeving van) het plangebied. Het plangebied is derhalve niet geschikt voor het voorkomen van het heideblauwtje.

Beschermde dagvlinders vinden voortplantingsbiotoop op specifieke waard- en nectarplanten, die in het plangebied niet aanwezig zijn. Uit het veldbezoek is gebleken dat er in het plangebied geen geschikte biotopen aanwezig zijn voor het voorkomen van beschermde soorten dagvlinders. Het is wel mogelijk dat enkele algemeen voorkomende, niet beschermde, soorten dagvlinders in het plangebied voorkomen.

De Nederlandse libellen (2002) heeft geen melding gemaakt van beschermde libelsoorten in de buurt van het plangebied. Door het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied zijn geen voortplantingsmogelijkheden voor libellen aanwezig. Het is wel mogelijk dat enkele algemeen voorkomende, niet beschermde, soorten libellen in het plangebied voorkomen.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten dagvlinders of libellen voor in het onderzoeksgebied.

4.2.3 *Mieren en kevers*

Beschermde soorten mieren zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat er geen bos aanwezig is.

Beschermde kevers leven in wateren met spaarzame vegetatie, een minimale waterdiepte van 50 cm en maximaal matig voedselrijk water. Uit het veldbezoek blijkt dat dergelijke biotopen in het plangebied niet aanwezig zijn. Het voorkomen van beschermde soorten mieren en kevers is dan ook zeer onwaarschijnlijk.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten mieren en kevers voor in het onderzoeksgebied.

4.2.4 *Vissen*

Door het ontbreken van oppervlaktewater in het onderzoeksgebied, is het gebied ongeschikt voor het voorkomen van (beschermde soorten) vissen. Bemonstering in het slootje net buiten het plangebied tonen aan dat de driedoornige stekelbaars voorkomt (niet beschermd).

Conclusie

Beschermde soorten vissen komen niet voor in het onderzoeksgebied.

4.2.5 *Reptielen en amfibieën*

Volgens de RAVON Atlas van de amfibieën en reptielen van Nederland (2009) en het waarnemingenoverzicht van 2009 (Van Delft et al., 2010) zijn binnen enkele kilometers afstand van de onderzoekslocatie de volgende amfibiesoorten waargenomen: kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker. Tevens komt de reptielsoort ringslang voor in de buurt van het plangebied.

Uit het veldbezoek blijkt dat het plangebied geschikt is als landbiotoop voor de amfibiesoorten bruine kikker en gewone pad. Door het ontbreken van oppervlaktewater, is in het plangebied geen voortplantingsbiotoop aanwezig voor deze amfibiesoorten. Ook is het plangebied door het ontbreken van

oppervlaktewater ongeschikt als leefgebied voor de bastaardkikker en de kleine watersalamander.

Doordat het plangebied alleen uit gecultiveerde grond bestaat is in het plangebied geen geschikt biotoop aanwezig voor de ringslang.

Effectbeoordeling

Mogelijk wordt het plangebied door gewone pad en bruine kikker benut als landbiotoop. Door herinrichting vindt vernietiging van het leefgebied plaats. In de omgeving van het plangebied is genoeg alternatief landbiotoop voor de amfibiesoorten aanwezig. Daarnaast wordt door de aanleg van groen in de vorm van een siertuin bij de nieuwe woning nieuw leefgebied voor de amfibieën gecreëerd.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Het is niet noodzakelijk mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de amfibiesoorten.

Conclusie

Mogelijk komen gewone pad en bruine kikker voor in het plangebied. Voor overige soorten amfibieën is het plangebied niet geschikt als leefgebied. Ook voor de in de buurt van het plangebied aanwezige ringslang is het plangebied niet geschikt als leefgebied. Beschermde reptielsoorten komen daarom in het plangebied niet voor. Mitigeren of compenseren is niet noodzakelijk.

4.2.6 *Vogels*

Uit het veldbezoek blijkt dat het plangebied voor een aantal vogelsoorten geschikt is als leefgebied. Voor weidevogels is het agrarisch gebied rondom het plangebied uitermate geschikt. In de omgeving van plangebied zijn grutto, tureluur, Kievit en scholekster waargenomen (waarnemingen.nl). Ook wordt melding gemaakt van de steenuil (jaarrond beschermd vogelnest). Deze soort maakt gebruik van het plangebied als leefgebied, maar heeft geen nest in het plangebied. Ook zijn geen sporen van een vaste rust- of verblijfplaats aangetroffen. De weilanden om het plangebied heen zijn zeer geschikt als foerageergebied voor de steenuil en in de omgeving staan gebouwen die geschikt zijn als nestlocatie.

Effectbeoordeling

Herinrichting van het plangebied zal geen negatief effect hebben op de in de buurt voorkomende steenuil. Er zal geen vaste rust- of verblijfplaats verdwijnen. De weilanden blijven onaangetast.

Voor de huismus (categorie 2 Wet Natuurbescherming) geldt dat er geen nestlocaties verdwijnen. Het plangebied zal na herinrichting nog even geschikt zijn als foerageergebied.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Voor de andere vogelsoorten geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, versturende werkzaamheden, zoals verwijdering van bomen, struiken en het bouwrijp maken van gronden, niet kunnen plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Wanneer er geen broedende vogels aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden wel plaatsvinden. Door werkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels uit te voeren wordt voorkomen dat er negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van vogels.

Conclusie

Het onderzoeksgebied is geschikt als broedgelegenheid en tevens als foerageergebied voor verschillende cultuurvolgende vogelsoorten. Compenseren is niet noodzakelijk.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen en Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, franjestaart, baardvleermuis en watervleermuis voorkomen in de omgeving van het onderzoeksgebied.

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen gevonden van vleermuizen. Voor vleermuizen is het gehele onderzoeksgebied geschikt als foerageergebied. In het plangebied staan geen bomen met holtes waar vleermuizen een vaste rust- of verblijfplaats in kunnen hebben.

Steenmarter

De steenmarter rukt op in Nederland. Er zijn nog geen meldingen dat de steenmarter in de directe omgeving van het plangebied voorkomt. In het plangebied zijn geen sporen van steenmarter aangetroffen. De aanwezigheid van een vaste rust- of verblijfplaats van steenmarter op de onderzoekslocatie is niet aannemelijk.

Overige zoogdieren

Uit het veldbezoek blijkt dat het onderzoeksgebied voor een aantal grondgebonden zoogdieren geschikt is als leefgebied. Mogelijk benutten mol, egel, konijn en diverse muizensoorten het gebied als (onderdeel van hun) leefgebied.

Effectbeoordeling

Mogelijk benut een aantal grondgebonden zoogdieren het plangebied als (onderdeel van hun) leefgebied. Bij herinrichting van het plangebied vindt vernietiging van dit leefgebied plaats.

Met betrekking tot vleermuizen (bern II HR IV) geldt dat er naar verwachting geen effecten optreden ten aanzien van aanwezig foerageergebied. De omgeving biedt vleermuizen voldoende mogelijkheden tot foerageren en in de toekomst is het onderzoeksgebied eveneens geschikt als foerageergebied. Eventuele effecten door tijdelijke verstoring tijdens bouwwerkzaamheden zijn te verwaarlozen.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Het is niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de zoogdiersoorten.

Wat betreft vleermuizen geldt dat het functioneren van het gebied als foerageergebied niet wordt geschaad.

Conclusie

Het onderzoeksgebied is voor een aantal grondgebonden zoogdieren geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied. Het is niet aannemelijk dat steenmarter in het plangebied een vaste rust- of verblijfplaats heeft. Voor vleermuizen is het plangebied geschikt als foerageergebied. Vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zijn niet aanwezig in het plangebied.

4.2.8 *Zorgplicht*

In de Wet Natuurbescherming is een zorgplicht (art 1.11 Wnb) opgenomen: een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

5 Conclusies

Beschermde gebieden

Het plangebied grenst niet aan een Natura 2000-gebied, Wetlands of Beschermde- of Staatsnatuurmonumenten. Herinrichting van het plangebied zal geen effect hebben op beschermde gebieden.

Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende beschermde soorten voor die vermeld staan op de lijsten van de Wet Natuurbescherming.

Soorten van lijst 4 Wnb

Mogelijk wordt het plangebied gebruikt door enkele soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën die zijn opgenomen op lijst 4 Wnb . Voor deze soorten geldt een vrijstelling: bij het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen is het voor deze soorten niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen.

Soorten van bern II HR IV

Mogelijk in het onderzoeksgebied voorkomende vleermuizen staan vermeld op Wnb bern II HR IV en zijn strikt beschermd. Ten aanzien van foerageergebied geldt dat hieraan geen negatieve effecten optreden. Er zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig.

Soorten van lijst vogels

Er kunnen tegen de nieuwbouw kasten gehangen worden om eventueel verlies van huisvesting Huismus te compenseren.

De overig voorkomende vogelsoorten staan vermeld op beschermings regime Vogelrichtlijn en zijn strikt beschermd. Indien de werkzaamhedenechter worden uitgevoerd op de wijze, zoals beschreven is in paragraaf 4.2.6, zullen geen nadelige effecten optreden ten aanzien van vogels.

Conclusie:

- de herinrichting van het gebied geen effect zal hebben op beschermde Gebieden.
- de aanbevelingen voor vogels, zoals beschreven in paragraaf 4.2.6, in acht genomen dienen te worden.
- de werkzaamheden voor de overige soortgroepen in het plangebied geen overtreding van de natuurwetgeving tot gevolg hebben.
- altijd rekening moet worden gehouden met de zorgplicht.

6 Bronnenlijst

6.1 Literatuur

- Creemers R. et al., De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9, RAVON, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis & European Invertebrate Survey, Nederland, Leiden 2009.
- Delft, Van J.J.C.W. et al. Waarnemingenoverzicht 2009, RAVON 38, jaargang 12, nummer 4, Stichting RAVON, Nijmegen, 2010.
- Bos F. et al., De dagvlinders van Nederland, Nederlandse Fauna 7, De Vlinderstichting, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis & European Invertebrate Survey, Nederland, Leiden 2006.
- Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Limpens, H. et al., Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie, KNNV Uitgeverij, Utrecht, 1997.
- Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, Brochure: Buiten aan het werk?

6.2 Internet

- www.overijssel.nl
- www.nationalelandschappen.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.ravon.nl
- www.vlinderstichting.nl
- www.waarneming.nl
- www.ruimtelijkeplannen.nl
- www.telmee.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wettelijk kader (bron: Rijksoverheid 2017)

In Nederland is de wetgeving omtrent de bescherming van natuurwaarden gesplitst in soortbescherming en gebiedsbescherming. De bescherming is geregeld in de Wet Natuurbescherming. In deze wet zijn de nationale natuurwetgeving en internationale richtlijnen en verdragen verankerd, zoals Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Wetlands- Conventie, Conventie van Bern, Cites en Verdrag van Ramsar.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid 2011)

De Natuurbeschermingswet(opgenomen in Wnb) regelt de bescherming van gebieden die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument.

In 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (Nb) 1998 in werking getreden. Daarmee voldoet Nederland aan de eisen van de Europese natuurwetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura-2000 gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstoring effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000gebieden. Dit gebeurt met de Habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- oriëntatiefase (en vooroverleg); • verslechterings- en verstoringstoets;
- passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring vanwege de Natuurbeschermingswet nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- of deze kans reëel is en
- of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de nieuwe Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen door in gemeentelijke bestemmingsplannen.

